

Datum .....

Signering .....

P.M.

Bekämpning av örtogräs i höstraps

1. **Syfte med försöket.** Att visa de provade preparatens verkan mot örtogräs i höstraps.
2. **Preparaten.** Anskaffas och utvägs via HS Skåne, Jonas Schön, Borgeby Slottsväg 4B.
3. **Försöksplats.** Välj en plats med jämn och riklig förekomst av örtogräs, helst fri från kvickrot. Försöket skall läggas ut i gröda med litet radavstånd, plöjt eller plogfritt enligt fältkortet. Försöket ska skyltas, ha hörnpålar och gränsas! Bra karta för snabb lokalisering på fältkortet. Bruttoruta = 100 m² / försöksled. En sprutkäpp sätts i varje obehandlad ruta så att dessa syns tydligt, kan med fördel samordnas med den uppmärkta ytan på minst 0,25 m² som ogräsen räknas i vid behandling och vid effektgradering. Varje åtgärd registreras i NFTS på Nätet så snart som möjligt. Sprutjournal förs och publiceras i NFTS efter sista behandling.
4. **Markfuktighet vid behandling.** Ange markfuktigheten i skiktet 1-6 cm som våt, fuktig eller torr.
5. **Gradering.** a) Behandlingsskador på grödan graderas en till två veckor efter respektive behandling. Ange skadornas art samt andel skadat bestånd i respektive parcell i % av obehandlat led.
b) Rapsbeståndet graderas på våren.
c) Stjälkstyrka graderas vid skörd.
d) Ogräsens täckningsgrad graderas vid skörd.
6. **Ogräsgraderingar.** Ogräsen graderas på hösten före första frosten samt på våren vid begynnande tillväxt och 4 veckor efter vårbehandling enligt bilaga. **Obs! Blanda aldrig in fleråriga örtogräs i gruppen ettåriga örtogräs. Skilj alltid mellan örtogräs och skadegräs!**
7. **Skörd.** Rutor på minst 18 m² skördas. Vid tröskningen vägs fröskörden. Rutvisa fröprov insänds med tydliga beteckningar till Agrilab AB, Ärnevi 63, 755 97 Uppsala eller eget lab med analysparametrar enligt fältkortet. Ställ alltid in tröskan på den utanför försöket liggande skyddszonen! Ange skörderutans storlek!
8. **Utvecklingsstadier och fältanteckningar.** Använd "Utvecklingsskalor och EPPO-koder", 1996 (Leuchovius och Sturesson). För fullständiga fältanteckningar under hela försökstiden.

Ogräsgradering, höstoljeväxter

Förberedelse

- Gå över försöket och kontrollera märkningen av parcellerna.
- Anteckna alla ogräsarter (ört- och gräsogräs) du hittar i obehandlade parceller och notera vilka som är mest frekventa.
- Samtliga arter som är föreskrivna att finnas med i försöket måste noteras även om de endast förekommer i enstaka exemplar.
- Ogräs artbestäms men kan ibland vara svåra att särskilja t.ex. pilört-, plister-, snärjmåra-, veronika- och violarter och anges då med gruppnamn. Om de dock måste särskiljas ska det anges i försöksplanen.

Allmänt

Ogräsförekomsten ska bestämmas både i samband med behandlingar och vid graderingar. Vid behandlingstillfällena ska ogräsen räknas och vid graderingarna ska ogräsens täckningsgrad bedömas. Dessutom ska utvecklingsstadierna bedömas.

Tidpunkter för avräkning

- I anslutning till behandlingstillfällena, kan utföras antingen någon dag före, samma dag eller någon dag efter resp. behandling.

Tidpunkter för gradering

- Ogräsgraderingen utförs på hösten strax före tillväxtens slut samt på våren vid begynnande tillväxt och 4 veckor efter vårbehandling.
Antalet graderingar och tidpunkter för dessa ska alltid anges i PM. Om försöket ska skördas görs en sista enkel gradering av total ogräsförekomst i samband med skörden.

Utförande

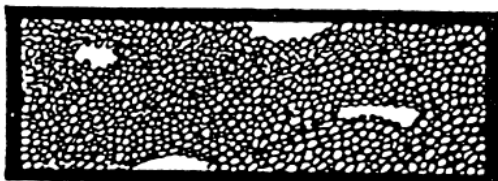
- Vid varje behandlings- och graderingstillfälle ska utvecklingsstadiet (medel, max, min) enligt BBCH-skalan anges både för grödan och för de ogräsarter som ska registreras. Dessutom ska höjd och diameter i cm anges för de ogräsarter som ska registreras.
- I nära anslutning till behandlingstillfällena samt vid graderingarna om det skulle tillkomma nygrodda ogräsplantor och/eller gamla ogräsplantor skulle vissna sedan senaste behandlingstillfället räknas alla ogräs artvis i obehandlade försöksled.
Ogräsen räknas normalt på 1 ruta om 0,25 m² i varje upprepning. Om ogräsförekomsten är liten kan man behöva öka ytan till eventuellt 0,5 m² eller 1,0 m². Ytan ska läggas ut på en representativ plats dvs. ska inte slumpas ut. Om det ingår mer än ett behandlingstillfälle i försöket ska ogräsen räknas i samma rutor vid varje tillfälle. Räknerutorna ska i sådana fall märkas upp med stickor. Efter avräkningen beräknas artvisa medeltal för hela försöket och resultatet anges i antal per m².

Vid stora ogräsmängder kan det bli nödvändigt att gräva upp plantorna för att kunna räkna dem. Om detta medför att avräkningarna inte kan utföras på samma räknerutor vid senare behandlingstillfällen ska det anges att räkningarna har utförts på olika ställen.

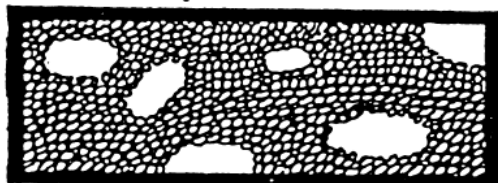
- Därefter graderas täckningsgrad av varje ogräs för sig. Normalt graderas 2-5 av de mest frekventa ogräsen inklusive eventuellt/eventuella målgräs artvis och övriga uppdelade i grupperna ettåriga örtogräs, fleråriga örtogräs, gräsogräs respektive fräken. Täckningsgraden anges i procent av den **totala** ytan.
- Om försöksplanen även föreskriver artvis gradering av täckningsgrad i behandlade led ska varje art graderas 0-100 och dessutom ska total täckning anges.

1. Helt dækket med ukrudt. 100 %.

2. Næsten dækket af ukrudt. 90 %. (Karakteren anvendes i området 83-99 % dækning).

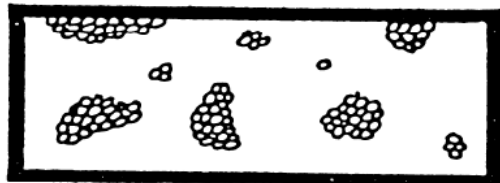
3. Næsten dækket. Små partier uden ukrudt. 75 %. (Karakteren anvendes i området 62-83 % dækning).

4. Sammenhængende ukrudtsbevoksning over hele arealet. 50 %. (Karakteren anvendes i området 40-60 % dækning).

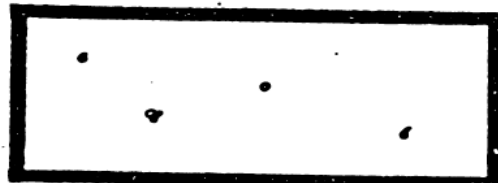
5. Bevoksningen ikke længere sammenhængende, men jævnt fordelt. 30 %. (Karakteren anvendes i området 22-40 % dækning).

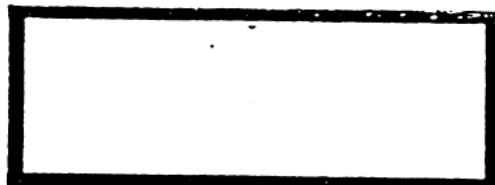
6. Spredte pletter med ukrudt, jævnt fordelt. 15 %. (Karakteren anvendes i området 10-22 % dækning).

7. Kun meget sparsom ukrudtsvækst. 7,5 %. (Karakteren anvendes i området 5-10 % dækning).

8. Enkeltstående ukrudt eller ganske få, små klynger. 3 %. (Karakteren anvendes i området 1-5 % dækning).

9. Helt fri for ukrudt. 0 %.

- För behandlade led graderas effekten av behandlingen i förhållande till hela den obehandlade parcellen i samma upprepning. Effekten graderas med avseende på en kombination av täckningsgrad och nedanstående skala. Hela den obehandlade parcellen ska beaktas, inte bara räknerutorna. Effektgraderingen görs för varje enskild ogräsart samt övriga ogräs (dock ej med hopblandning av fleråriga örtogräs och ettåriga örtogräs samt örtogräs och gräsogräs). Gradera volymen av vitala ogräs i förhållande till obehandlat men ta även hänsyn till dvärgväxt och andra skador på ogräset. Effekten bedöms som ett medeltal av tre platser per parcell. Ogräsgraderingen ska göras enligt skalan nedan men hela skalan 0-100 bör användas. Skalan används för att bedöma minskad ogräsförekomst även om plantorna är fullt livskraftiga.

Skala för visuell bedömning

Skala	Betydelse
0	Som obehandlat, ingen effekt på ogräsplantorna
1-19	Svag minskning av ogräsförekomsten, nästan normal utveckling
20-34	Svag minskning av ogräsförekomsten, ofta normal utveckling
35-64	Svag minskning av ogräsförekomsten, generellt minskad tillväxt
65-79	Effekten inte tillfredsställande, men tydlig minskning av ogräsförekomsten. Vissa plantor endast med lättare skador
80-85	Effekt fortfarande inte tillfredsställande, det finns fortfarande flera ogräsplantor där tillväxten inte har avstannat
86-94	Effekten nästan tillfredsställande, i allmänhet har tillväxten stoppats. Fortfarande möjligt att hitta enskilda ogräsplantor som växer
95-97	Kraftig minskning av ogräsförekomsten. Få ogräsplantor fortfarande livskraftiga
98-99	Nästan full effekt, enstaka livskraftiga ogräsplantor
100	Inga ogräs, full effekt

- Vid skörd graderas normalt täckningsgraden av ogräset i samtliga parceller. Notera om någon ogräsart har börjat växa om. Notera även stråstyrkan och om det är ogräset som tryckt ned grödan.

Rapportering

- Resultaten ska redovisas snarast efter varje inventering. Notera vilka arter som ingår i gruppen övriga ogräs och som inte särredovisas.